

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17.10.2016 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SSO Joanna Sawicz (spr.)

Sędziowie: SO Jolanta Czarnik, SO Dariusz Pająk

Protokolant: st. sekretarz sądowy Mirela Prześllica-Pietras

przy udziale ----

po rozpoznaniu w dniu 17.10.2016 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa T. M.

przeciwko Gmina S.

o odprawę emerytalną

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę T. M.

od wyroku Sąd Rejonowy w Świdnicy

z dnia 15.06.2016 r. sygn. akt IV P 34/16

I. oddala apelację;

II. nie obciąża powódki kosztami procesu za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa T. M. przeciwko stronie pozwanej Gminie S. o odprawę emerytalną, wyrokiem z dnia 15.06.2016r. Sąd Rejonowy w Świdnicy oddalił powództwo i nie obciążył powódki kosztami procesu.

Powyższy wyrok Sąd Rejonowy oparł o stan faktyczny, zgodnie z którym powódka w okresie od 1 września 2005 roku do 10 listopada 2005 roku zatrudniona była u strony pozwanej na podstawie umowy o pracę jako opiekun przy przewozach uczniów do szkół w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu. Umowa o pracę została rozwiązana z upływem czasu, na który została zawarta. W okresie od dnia 14 listopada 2005 roku do dnia 28 lutego 2006 roku powódka pobierała zasiłek dla bezrobotnych, a po osiągnięciu wieku emerytalnego z dniem (...) roku przeszła na emeryturę.

Pismem z dnia 3 lipca 2015 roku powódka zwróciła się do Burmistrza S. o wypłacenie jej odprawy emerytalnej. W odpowiedzi poinformowano powódkę, że jej roszczenie uległo przedawnieniu, i w związku z tym wniosek w tym przedmiocie nie może zostać uwzględniony.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy zważył, że powództwo podlegało oddaleniu jako przedawnione.

Sąd Rejonowy wskazał, że roszczenie powódki wynikało z łączącego strony w okresie od 1 września do 10 listopada 2005 roku stosunku pracy, natomiast w dniu (...) roku powódka nabyła status emeryta i z tym dniem nabyła prawo do odprawy emerytalnej, a roszczenie o odprawę stało się wymagalne. Sąd Rejonowy uznał, że terminy przedawnienia wynikają z treści art. 117 k.c. i art. 118 k.c., natomiast odnośnie roszczeń wynikających z łączącego strony stosunku pracy ustawodawca wprowadził art. 291 k.p. (przepis szczególny do art. 118 k.c.), w którym przewidziano krótszy – 3 letni termin przedawnienia. Sąd Rejonowy stwierdził, że roszczenie o odprawę emerytalną wynika ze stosunku pracy, więc zastosowanie znajduje 3-letni termin przedawnienia.

Sąd Rejonowy wskazał, że stosownie do art. 120 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, kiedy roszczenie stało się wymagalne. Powódka z dniem (...) roku uzyskała prawo do emerytury, dlatego zdaniem Sądu Rejonowego w tym samym dniu roszczenie powódki o wypłatę odprawy emerytalnej stało się wymagalne i z tym dniem rozpoczął się bieg 3-letniego terminu przedawnienia roszczenia, który upłynął w dniu (...) roku. Sąd Rejonowy podkreślił przy tym, że z materiału dowodowego nie wynikają okoliczności, które pozwoliłyby na uznanie, że strona pozwana nadużyła prawa podmiotowego podnosząc zarzut przedawnienia. Natomiast powódka, na której ciążył obowiązek wykazania takich okoliczności nie wskazała ich, a podnoszone przez powódkę okoliczności dotyczące błędnego poinformowania powódki o braku uprawnień do świadczenia przez kierownika PUP, nie może stanowić podstawy uwzględnienia powództwa.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka, zaskarżając go co do pkt I. Powódka wskazała, że odmowa przedłużenia jej stosunku pracy po dniu 10 listopada 2005r. do dnia (...) r. tj. nabycia uprawnień emerytalnych została uzasadniona powstaniem dodatkowych kosztów dla pozwanego. Ponadto zdaniem powódki, pomimo powzięcia informacji o przejściu na emeryturę, pozwany celowo nie wypłacił powódce odprawy emerytalnej, wskutek czego podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia nie stanowi wykonywania prawa.

Wobec powyższych zarzutów powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie żądania pozwu.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, wskazując że pozwana nie nadużyła prawa podmiotowego podnosząc zarzut przedawnienia, a powódka nie wykazała żadnych nadzwyczajnych okoliczności, które uniemożliwiłyby jej wcześniejsze wystąpienie z roszczeniem. Ponadto pozwany podniósł, że odprawa nie przysługuje, jeżeli wiek emerytalny został osiągnięty po rozwiązaniu stosunku pracy, zatem wyjaśnienia pracowników pozwanego pracowników pozwanej, na które powódka powołała się, były prawidłowe i rzetelne.

Sąd II-giej instancji zważył, co następuje :

Apelacja powódki jako bezzasadna podlegała oddaleniu, bowiem podniesione w niej zarzuty nie zdołały podważyć trafnego rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego.

Sąd I-szej instancji przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe, dokonał oceny materiału dowodowego w granicach wyznaczonych art. 233 § 1 k.p.c. i prawidłowo zastosował powołane przepisy, w rozumieniu których istotnie doszło do przedawnienia roszczenia powódki o odprawę emerytalną. Sąd Okręgowy, po rozpoznaniu sprawy, podzielił w całości stanowisko Sądu I instancji, przyjmując ustalenia i wnioski tego Sądu za własne (tak SN np. w wyroku z dnia 19.05.1998r., II CKN 770/97, Lex nr 82299; wyroku z dnia 8.10.1998r., II CKN 923/97, OSNC 1999, nr 3, poz. 60).

Sąd Okręgowy zaznacza, że okoliczności faktyczne niniejszej sprawy zostały prawidłowo ustalone przez Sąd Rejonowy i nie sposób zarzucić wadliwości tych ustaleń w oparciu o całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Spór pomiędzy stronami dotyczył oceny prawnej, czy powódce, której stosunek pracy wygasł z upływem terminu na jaki umowa była zawarta, przed osiągnięciem wieku emerytalnego, przysługuje prawo do odprawy emerytalnej w związku z uzyskaniem prawa do emerytury. Powódka podnosiła, że powinna otrzymać odprawę emerytalną z uwagi na

rozwiązanie stosunku pracy z pozwaną i przejście na emeryturę. Pozwana zakwestionowała uprawnienie do odprawy co do zasady, jak również podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzut przedawnienia jest zasadny.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. § 2 tego przepisu stanowi, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Z kolei w przepisie art. 118 k.c. ustawodawca zawarł regułę, iż to przepisy szczególne ustalają dla stosunków prawnych terminy przedawnienia (tylko wówczas, gdy przepis szczególnie nie przewiduje takiej regulacji, stosuje się unormowania wynikające z art. 118 k.c.). Dla roszczeń ze stosunku pracy, tym przepisem szczególnym jest art. 291 § 1 k.p. Stanowi on, że roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Przy czym terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną (§ 4 tego przepisu). Na podstawie art. 292 k.p. roszczenia przedawnione nie można dochodzić, chyba że ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, zrzeka się korzystania z przedawnienia; zrzeczenie dokonane przed upływem przedawnienia jest nieważne.

W myśl art. 120 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Mając na uwadze stan faktyczny sprawy ustalony w toku postępowania pierwszo- instancyjnego, który w istocie nie był kwestionowany, Sąd Okręgowy stwierdza, że roszczenie powódki uległo przedawnieniu. Stosunek pracy powódki ustał z dniem 10.11.2005r. wobec upływu czasu na jaki umowa została zawarta. Następnie powódka w okresie 14.11.2005r.-28.02.2006r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych, by od dnia (...), tj. od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego otrzymać prawo do emerytury. W tym zakresie należy zaznaczyć, że wymagalność roszczenia o odprawę nastąpiła z dniem (...), czyli od uzyskania prawa do emerytury. 3-letni termin przedawnienia roszczenia określony w art. 291 § 1 k.p. upłynął w dniu (...), zatem należy uznać, że roszczenie powódki uległo przedawnieniu, co uzasadnia oddalenie powództwa w całości. Mając na uwadze twierdzenia powódki Sąd Okręgowy nie znalazł przyczyn, które stanowiłyby o nadużyciu przez pozwanego zarzutu przedawnienia. W szczególności powódka nie wykazała obiektywnie istniejących okoliczności, które powodowałyby niezawinioną przez powódkę opieszałość w wystąpieniu z żądaniem pozwu. Powódka uzyskała uprawnienia emerytalne od dnia (...), zatem od tego dnia, przez okres 3 lat mogła wystąpić z roszczeniem przeciwko stronie pozwanej. Powódka jednak zaniechała dochodzenia roszczenia w tym terminie, nie wykazując istnienia żadnych okoliczności, które bez jej winy uniemożliwiłyby dochodzenie odprawy emerytalnej. Dlatego też Sąd Okręgowy uznał zarzut przedawnienia za zasadny, a jego podniesienie jest wykonywaniem prawa i nie prowadzi do naruszenia zasad współżycia społecznego.

Niezależnie od powyższego, w stanie prawnym na dzień rozwiązania stosunku pracy, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 22.03.1990r. o pracownikach samorządowych (Dz.U.2001.142.1593 j.t.) pracownikom samorządowym przysługuje dodatek za wieloletnią pracę, nagroda jubileuszowa oraz jednorazowa odprawa przy przechodzeniu na rentę inwalidzką lub emeryturę. W wyroku z dnia 06.10.2004r. sygn. I PK 694/03 Sąd Najwyższy wskazał, że pracownikowi samorządowemu nie przysługuje odprawa emerytalna, jeżeli wiek emerytalny osiągnął po rozwiązaniu stosunku pracy. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podkreślił, że przesłankami nabycia prawa do odprawy emerytalnej przez urzędnika państwowego (pracownika samorządowego) jest ustanie (rozwiązanie, wygaśnięcie) stosunku pracy i pozostające z nim w związku czasowym uzyskanie "statusu emeryta". Z kolei w uchwale z dnia 03.03.1989r. sygn. III PZP 7/89 Sąd Najwyższy podkreślił, że prawo do odprawy emerytalnej powstaje wówczas, gdy rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z określonej przyczyny, a mianowicie z powodu czy w związku z przejściem pracownika na emeryturę. Niezbędna więc jest co najmniej świadomość przy złożeniu oświadczeń woli o rozwiązaniu stosunku pracy, iż takie założenie legło u podstaw dokonania tej czynności. Nie może być natomiast miarodajne powołanie się na to, że przyczyną rozwiązania stosunku pracy było przejście pracownika na emeryturę w sytuacji, gdy pracownik ten nie spełnia warunków do uzyskania emerytury, bądź to na skutek braku wymaganego okresu

zatrudnienia, bądź też nieosiągnięcia stosownego wieku. Sąd Najwyższy przyjął zatem, że rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron przed osiągnięciem przez pracownika wieku emerytalnego nie jest rozwiązaniem stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę w zakresie uprawnień pracownika do odprawy emerytalnej i nagrody jubileuszowej.

W ocenie Sądu Okręgowego, powyższe stanowiska Sądu Najwyższego znajdują analogiczne zastosowanie również do sytuacji faktycznej i prawnej powódki. Otóż w momencie wygaśnięcia stosunku pracy wobec upływu czasu na jaki umowa była zawarta, powódka nie posiadała ukończonego powszechnego wieku emerytalnego. Wiek ten powódka osiągnęła dopiero w dniu (...), tj. przeszło trzy miesiące po wygaśnięciu stosunku pracy (przy czym sama umowa o pracę trwała niewiele ponad dwa miesiące) . W ocenie Sądu Okręgowego nie istnieje związek czasowy pomiędzy wygaśnięciem stosunku pracy powódki, a uzyskaniem prawa do emerytury, ponieważ wygaśnięcie stosunku pracy nie nastąpiło wobec uzyskania przez powódkę uprawnień emerytalnych, ale wcześniej na skutek upływu czasu, przed ukończeniem przez powódkę powszechnego wieku emerytalnego. Brak związku czasowego pomiędzy tymi dwoma zdarzeniami, jako przesłanki koniecznej dla otrzymania odprawy emerytalnej powoduje, że niezależnie od podniesionego zarzutu przedawnienia, roszczenie powódki było niezasadne.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c., nie obciążając powódki kosztami postępowania apelacyjnego na zasadzie wynikającej z art. 102 k.p.c. mając na uwadze aktualnie uzyskiwane dochody wyłącznie z emerytury.